

3. ODRAŠČAMO Z JAKOBOM

Ezav in Jakob

O bratih Ezavu in Jakobu vemo, da sta se prerivala že v materinem telesu (*prim. 1 Mz 25,22*). Tudi v otroških letih in mladosti sta se slabo razumela. Sveto pismo pripoveduje, da je imel oče rajši prvorojenca Ezava, mati pa njegovega dvojčka Jakoba. Iz celotne zgodbe moremo sklepati, da je v tej družini prihajalo kar pogosto do preprirov. V takih primerih sta držala skupaj oče Izak in sin Ezav, na drugi strani pa sta bila mati Rebeka in sin Jakob. Pri blagoslovu sta mati in Jakob ogoljufala očeta in Ezava (*prim. 1 Mz 27,1-40*).

Jakob odide od doma

Po prepiru zaradi blagoslova so v družini nastale nevzdržne razmere. Zato Jakob po nasvetu matere razočaran odide od doma. Pravzaprav Jakob šele takrat začne resnično odraščati.

Na poti k materinemu daljnemu sorodniku Labanu utrujen zaspi in sanja o lestvi, ki sega do neba (*prim. 1 Mz 28,10-19*). Tako spozna, da ga Bog ni zapustil.

Opogumljen s tem spoznanjem nadaljuje pot in kmalu sreča prikupno dekle z imenom Rahela. Pomaga ji napojiti živino, ob tem pa se med njima rodi ljubezen. Rahela zaupa čredo Jakobu, sama pa odhiti domov in o dogodku pove svojemu očetu. Za njo pride na njen dom tudi Jakob in ga lepo sprejmejo (*prim. 1 Mz 29,1-14*).

Jakob se poroči

Pripoved o Jakobovih dveh ženah je mogoče različno razlagati. Po eni strani jo lahko razumemo dobesedno, saj vemo, da so še danes kulture, ki dovoljujejo mnogoženstvo (poligamijo). Tudi to nam je znano, da so v preteklosti pri porokah imeli starši veliko vlogo.

Potem je Labán rekel Jakobu: »Mar mi boš zato, ker si moj brat, zastonj služil? Povej mi, kakšno plačilo hočeš!«

Labán pa je imel dve hčeri: starejši je bilo ime Lea, mlajši pa Rahela.

Leine oči so bile motne, Rahela pa je imela lepo postavo in lep obraz.

Ker je Jakob ljubil Rahelo, je rekel Labánu: »Služil ti bom sedem let za tvojo mlajšo hčer Rahelo.«

Labán je rekel: »Boljše je, da jo dam tebi, kakor da bi jo dal komu drugemu. Ostani pri meni!«

Jakob je služil za Rahelo sedem let, toda ker jo je ljubil, so se mu zdela kakor nekaj dni.

Tedaj je rekel Labánu: »Daj mi mojo ženo, da grem k njej! Kajti čas je potekel.«

Labán je zbral vse može iz kraja in napravil svatbo. Zvečer pa je vzel hčer Leo in jo pripeljal k njemu, da je šel k njej ... Zjutraj pa, glej, je bila tam Lea!

Tedaj je Jakob rekel Labánu: »Kaj si mi vendar storil! Ali ti nisem služil za Rahelo? Zakaj si me prevaral?«

Labán je rekel: »V našem kraju ni navada, da bi mlajšo hčer oddajali pred starejšo. Dokončaj teden s to, potem ti dam še ono, zanjo pa mi boš služil še drugih sedem let.«

Jakob je storil tako; dokončal je teden z Leo. Nato mu je Labán dal hčer Rahelo za ženo ... Jakob je šel tudi k Raheli in je bolj ljubil Rahelo kakor Leo. In služil mu je še drugih sedem let. (1 Mz 29,15-30)

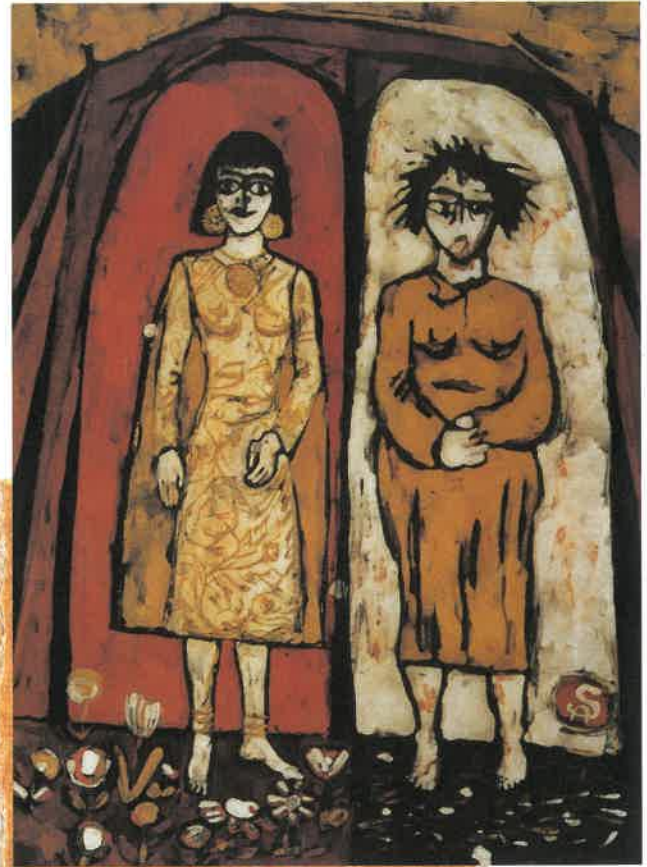

Iz dotedanjega Jakobovega življenja vemo, da mu zvižča ni bila tuja. Tako sedaj presenečen ugotovi, da je tudi on prevaran, saj mu je nevestin oče podtaknil drugo ženo.

Judovska kultura zagovarja odnos med možem in ženo, se pravi, da ima mož le eno ženo. To nas spodbuja k dodatnemu razmišljanju in iskanju globljega sporočila pripovedi o Jakobu, Raheli in Lei. Tako postane pripoved še zanimivejša, kot nalašč za današnji čas.

Ljubezen spreminja obraz

Lastne izkušnje nam govorijo, da človek spreminja svoj obraz. Če smo z nekom prijazni, mu pomagamo in ga imamo radi, bo tudi on z nami prijazen in nam bo pokazal lep obraz. Če pa bi ga zmerjali in zaničevali ter morda celo sovražili, bi tudi on v hipu spremenil svoj obraz.

Morda se je nekaj podobnega zgodilo Jakobu. Jakob je za Rahelo, ki je bila mlada in lepa, služil sedem let. Rad jo je imel in čas mu je hitro mineval.

Iz svetopisemske pripovedi smemo sklepati, da ji je potem, ko se je z njo poročil, prenehal služiti in ji izkazovati tisto ljubezen, kot jo je izražal prej, dokler še ni bila njegova žena. Predvidevamo lahko, da se je spremenil in do nje ni bil več tako ljubezniv kot prej. Morda je postal bolj ukazovalen ali celo grob.

Tako ravnanje je Rahelo prizadelo in ta se je v trenutku spremenila v Leo, ki ni bila tako mlada in lepa. Tudi ona mu je torej pokazala svoj drugi, manj lepi obraz.

Jakob se je ob tej spremembi čutil prevaranega in ogoljufanega. Hitro potoži njenemu očetu Labanu, da hčerka ni takšna, kot se mu je predstavljala, marveč ima napake in pomanjkljivosti, ki jih doslej ni poznal.

Hčerkin oče Laban Jakobu razloži, da ima običajno vsak človek slabe in dobre lastnosti, mlajši in starejši, lep in manj lep obraz ter kristalno čiste, a tudi motne oči - odvisno od tega, kako se z njim pogovarjamo oziroma kako z njim živimo.

Laban je prepričan, da je Jakob sposoben spremeniti svoj odnos do žene, zato mu svetuje: **»Dokončaj teden s to, potem ti dam še ono, zanjo pa mi boš služil še drugih sedem let.«** Jakob je storil tako: **dokončal je teden z Leo. Nato mu je Laban dal hčer Rahelo za ženo.** (1 Mz 29,27-28)

V takratnih časih in okoliščinah je svatba pogosto trajala ves teden. Zato mu Laban svetuje, naj z Leo dokonča teden. Dejansko pa se za tem nasvetom skriva priporočilo, naj Jakob sprejme svojo ženo takšno, kakršna je, tudi z njenimi slabimi lastnostmi oziroma z »grdim« obrazom. Hkrati naj si prizadeva za tak odnos, kot ga je do nje gojil pred poroko.

Jakob je iz časov pred poroko vedel, da ima njegova žena tudi lep obraz in iskren pogled. Ko jo sprejme brez ugovorov in negotovanja ter ji prične ponovno služiti in jo ljubiti kot prej, v njej vse bolj prepozna tisti ljubeč pogled in lep obraz, kot ga je bil deležen v času največje ljubezni.

Jakob se iz tega nauči, da ljubezen spreminja obraz. Če želimo človeka spremeniti, ga moramo najprej ljubiti takšnega, kakršen je, vključno z njegovimi slabimi lastnostmi. Šele takrat, ko drugi začuti, da ga imamo brezpogojno radi, se je pripravljen spreminjati. Še prej pa se moramo spremeniti sami. Jakob se je namreč najprej sam spremenil in ponovno začel ljubiti svojo ženo - kljub njenemu mrkemu obrazu. Njegova brezpogojna ljubezen je spodbudila tudi ženo, da je ponovno spremenila svoj obraz in na ljubezen odgovorila z ljubeznijo.

Jakob na začetku svojega partnerskega in družinskega življenja naredi velik korak na poti k odraslosti. To ga spodbudi, da želi še naprej odraščati. V tem prizadevanju ga vse bolj muči nerazrešen odnos z bratom Ezavom. Tako sklene, da bo rešil tudi ta spor.

Z vso družino se napoti k Ezavu. Ko se mu približuje, s svojim ravnanjem - priklanjanjem do tal (*prim. 1 Mz 33,3*) - spremeni tudi njegov obraz, saj si odpustita pretekle napake, se objameta in spravita (*prim. 1 Mz 33,4*).

S to spravo je Jakob rešil nekdanje spore in težave. V dolgotrajnem in občasno bolečem odraščanju se je naučil odpuščati in ljubiti. Tako sedaj lahko kot odrasel človek začne novo življenje.

Od sinov Hamórja, Sihemovega očeta, je za sto cekinov kupil kos polja in si tam razpel šotor. Tam je postavil tudi oltar in ga imenoval El, Izraelov Bog. (1 Mz 33,19.20)

Novega življenjskega prostora si tokrat ne prigoljufa, ampak ga pošteno kupi. Tu z nikomer ni v sporu in nikogar ne sovraži. Tako lahko v miru in s svojim trudom kot odgovoren mož in oče skrbi za družino.

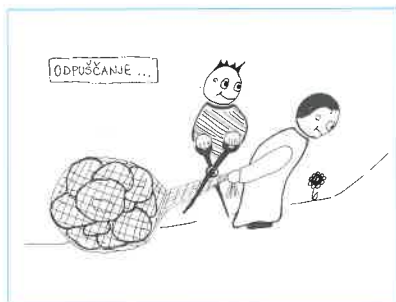
Jakob prav tako ve, da ga je mimo vseh čeri in skozi probleme v življenju spremljal Bog. Zato tudi sedaj nanj ne pozabi, marveč mu postavi oltar, kjer se v molitvi lahko srečuje s svojo družino in z Bogom.

Teološki pomen

Zanimiva pripoved o bratih Ezavu in Jakobu razodeva, kako skrivnostne so včasih poti do Boga. V Jakobovi izvolitvi se namreč ne skriva samo človeška zvijačnost in iznajdljivost, marveč tudi Božji klic. Ne nazadnje se to pokaže v spravi med bratoma.

Jakobova življenjska zgodba nas tudi uči, da Bog človeka nikoli ne zapusti. Tako smo v Kristusu vsi poklicani in izvoljeni, saj nas Bog po njem želi vse odrešiti. Nikoli nismo tako daleč od Boga, da se ne bi mogli odločiti za življenje z njim.

Jezus, Gospod

Taizejski spevi

h e A D h

Je - zus, Go - spod, ti luč si no - tra - nja, te - mi ne

3 A D G6 Fis h e A

pu - sti, da v me - ni go - vo - ri. Je - zus, Go - spod, ti luč si no -

6 D G G6 h Fis 1., večkrat ... Fine h

tra - nja. Daj, da sprej - mem vso tvo - jo lju - be - zen. Je - zus, Go - be - zen.

Pridi, luč!